



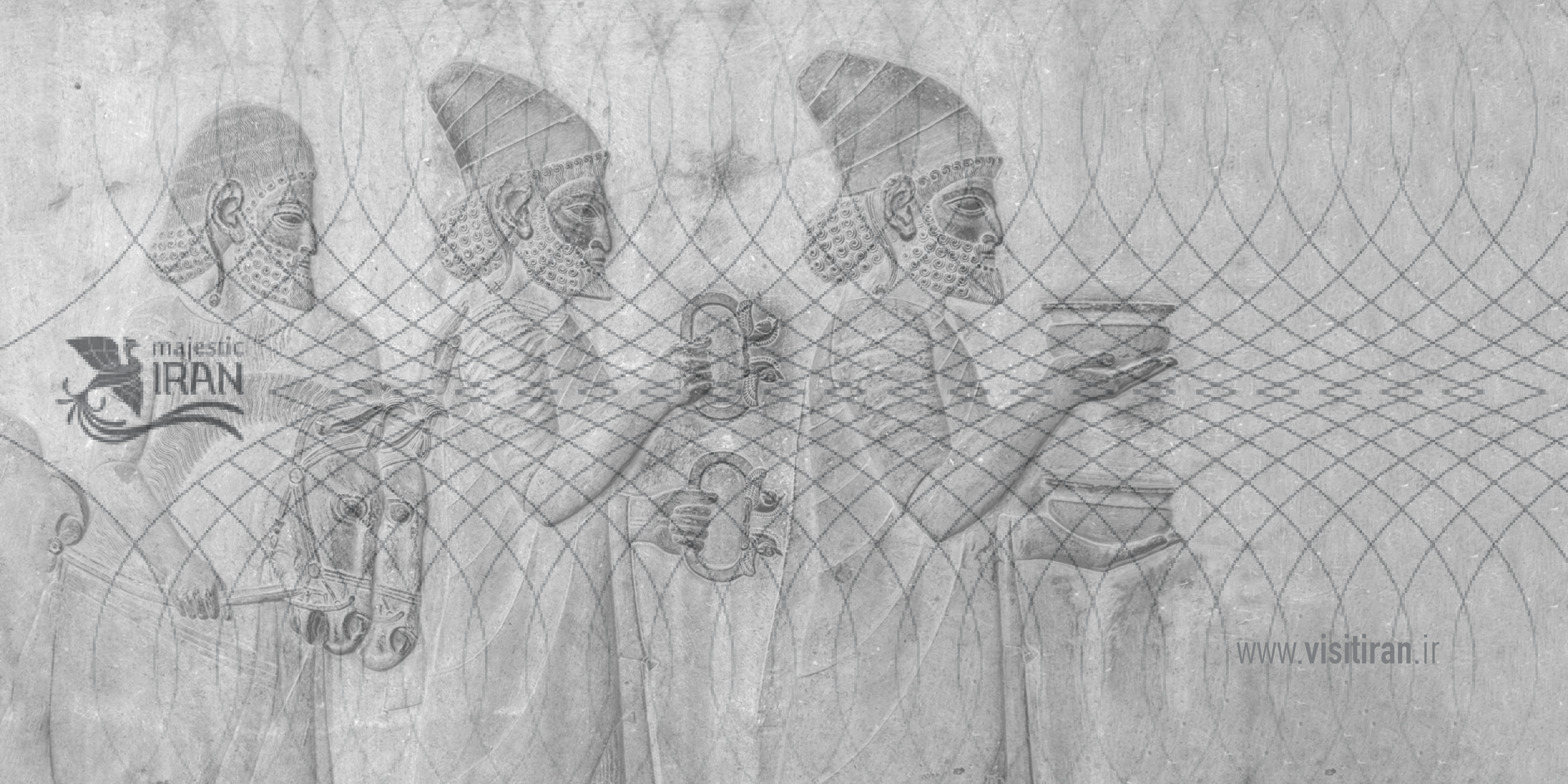
majestic
IRAN
A Different Experience

www.visitiran.ir

Di sản tráng lệ

từ văn minh
đến văn hóa





majestic
IRAN

www.visitiran.ir



Di sản văn hóa và thiên nhiên được ghi danh bởi UNESCO phản ánh bản chất của một quốc gia và cảnh đẹp của đất nước. Với 27 di sản được đăng ký, Iran đứng thứ mười trên thế giới về số lượng di sản nằm trong danh sách của UNESCO.

1 Choga Zanbil

Tại ngôi đền này, bạn sẽ bắt gặp vô số bản khắc bằng gạch dường như chứa đựng những bí mật ẩn giấu. Giải mã những bản khắc này nhấn mạnh sự tôn nghiêm của địa điểm này, được cho là một món quà từ Untash-Gal, Vua Elamite, đến Inshushinak, người bảo vệ thiên thể của thành phố Shush. Việc xây dựng ngôi đền có từ 1250 năm trước Công nguyên. Các nhà khảo cổ coi cấu trúc này là tòa nhà tôn giáo sớm nhất của Iran.

Kiến trúc kim tự tháp của Chogha Zanbil, ziggurat lớn nhất được xây dựng từ thời Mesopotamia và là một ví dụ điển hình của cấu trúc kim tự tháp bậc thang, mang lại cho nó một bản sắc độc đáo. Mỗi tầng được định vị độc lập trên mặt đất nhưng không trực tiếp phía trên tầng thấp hơn, tạo ra một thiết kế đặc biệt.

Khu bảo tồn năm tầng này bao gồm ba tầng đồng tâm làm từ gạch bùn. Tầng trung tâm là ngôi đền chính, tầng thứ hai là các cung điện và đền thờ nhỏ, và tầng thứ ba bao gồm nhà thanh tẩy Chogha Zanbil, cung điện hoàng gia dưới lòng đất và lăng mộ.





2 Persepolis

Những tàn tích của khu phức hợp lịch sử Persepolis (có niên đại từ năm 518 trước Công nguyên) vượt qua các giới hạn của khái niệm đô thị, công nghệ xây dựng và nghệ thuật của thời đại đó. Các kiến trúc sư đã khéo léo khắc họa trên bề mặt tường thành hình ảnh của các nhân vật quyền cao chức trọng, binh lính và những người mang cống vật, kể lại những câu chuyện cho người xem và thể hiện sự tài hoa trong sáng tạo của thời đại đó. Kiến trúc, công nghệ, thiết kế cảnh quan và mọi thứ liên quan cùng nhau tạo nên một đại diện tuyệt vời của các giai đoạn lịch sử quan trọng.

Ngày nay, bạn có cơ hội leo lên những bậc thang nghi lễ cùng với các vị khách của các vị vua Achaemenid, ngạc nhiên trước kiến trúc hấp dẫn của quần thể cung điện, và chứng kiến sự khéo léo của con người từ 2500 năm trước khi họ vận chuyển và sử dụng các bức tượng đá khổng lồ.





③ Meidan Naqsh-e Jahan, Isfahan



Quảng trường Naqsh-e Jahan ở Isfahan là một trong những quảng trường đô thị lớn nhất thế giới và là một đại diện đáng chú ý của kiến trúc Iran và Hồi giáo. Được xây dựng vào đầu thế kỷ 17 sau Công nguyên, quảng trường trải dài trên diện tích hơn 9 hecta và được bao quanh bởi bốn công trình lớn và đẹp mắt. Cả bốn công trình, bao gồm Cung điện Ali Qapu, Nhà thờ Hồi giáo Sheikh Lotfollah, Qeysarieh và Nhà thờ Hồi giáo Jame-Abbasi, đều được thiết kế, hài hòa và tích hợp một cách chính xác.

Các nguồn lịch sử và nhật ký du hành của các nhà thám hiểm cho thấy quảng trường này từng là nơi diễn ra các trận đấu polo và các trò chơi hoàng gia. Đi dạo và mua sắm trong các cửa hàng thủ công xung quanh sẽ hoàn thiện mảnh ghép hành trình của bạn đến Iran.

④ Takht-e Sulaiman



Khu di tích cổ Takht-e Soleyman, nằm ở phía tây bắc Iran, bao gồm các công trình từ cả thời kỳ trước và sau Hồi giáo. Hồ nước bí ẩn và cảnh quan xung quanh tạo nên một quang cảnh tuyệt vời. Nơi đây có một ngôi đền được cho là dành riêng cho nữ thần Anahita (người bảo vệ tất cả các nguồn nước thời Iran cổ đại) và một trong ba ngôi đền thờ lửa chính của triều đại Sassanian. Một khía cạnh đáng chú ý khác của khu di tích này là mối liên hệ với một trong những tôn giáo độc thần sớm nhất thế giới (Báỉ hỏa giáo), cũng như các tín ngưỡng, huyền thoại và truyền thuyết trước thời Báỉ hỏa giáo.





5

Bam và cảnh quan văn hóa



Arg-e Bam, một kỳ quan kiến trúc, là minh họa xuất sắc về sự xuất hiện của một thành phố thương mại trong môi trường sa mạc, được hỗ trợ bởi các qanat (kênh dẫn nước) và sự tương tác giữa con người và thiên nhiên. Trong thời kỳ đỉnh cao, thành lũy này hoạt động dựa trên một cấu trúc xã hội được tổ chức tốt với các nhiệm vụ và trách nhiệm cụ thể.

Bao gồm các khu hành chính, tháp, thành lũy và các khu dân cư bằng gạch bùn bền vững, Arg-e Bam đã duy trì đời sống năng động và hiệu quả trong nhiều thế kỷ, là một trung tâm thương mại Đông-Tây.

Mặc dù một trận động đất tàn phá vào năm 2003 đã gây thiệt hại đáng kể cho thành lũy này, những gì còn lại vẫn được coi là di sản quý giá của thế giới.

6 Pasargadae



Pasargadae, thủ đô của Đế chế Achaemenid vào thế kỷ 6 trước Công nguyên, là ví dụ điển hình về kiến trúc đa dạng của Iran và là nguồn cảm hứng khảo cổ học toàn cầu. Lăng mộ của Cyrus, người sáng lập triều đại này, thể hiện một thiết kế đơn giản nhưng vô cùng trang trọng, để lại ấn tượng sâu sắc. Trên diện tích 160 hecta của Pasargadae, bạn sẽ khám phá các di tích như Mozaffari Caravanserai, Tháp Đá, Hẻm núi Bolaghi, Tal-e Takht và một loạt các cung điện hoàng gia. Các dấu vết của hệ thống kênh nước được bảo tồn cẩn thận trên bản đồ của khu vực này cung cấp cái nhìn thoáng qua về các khái niệm cảnh quan vườn đầu tiên của Iran.





7 Soltaniyeh

Tòa nhà bát giác này, được trang trí với tám tháp và một mái vòm hai lớp, được xây dựng bởi Sultan Mohammad Khodabandeh (vị vua thứ tám của triều đại Ilkhanate) trên vùng đồng bằng rộng lớn gần Zanjan. Hiện nay, nằm cách thành phố vài ki lô mét, nó tạo nên một cảnh quan ấn tượng với mái vòm màu xanh nhìn từ xa.

Cấu trúc này có quy mô to lớn, tỷ lệ hài hòa và màu sắc phong phú. Khi bước vào, bạn sẽ không ngờ tới sự tráng lệ như vậy. Các lỗ mở được bố trí tốt đưa ánh sáng tràn đầy vào bên trong, và mặc dù có kích thước lớn, mái vòm tỏa ra sự duyên dáng, uy nghi và đẹp đẽ.

Mái vòm của Soltaniyeh được xếp hạng là một trong những mái vòm gạch lớn nhất thế giới, là một kiệt tác thực sự. Các hoa văn, thiết kế, chữ khắc và muqarnas bên trong đều xuất sắc cả về thiết kế và màu sắc. Ngoài ra, nội thất của mái vòm được trang trí với các chữ khắc được mô tả tỉ mỉ bằng sơn thạch cao. Mái vòm của Soltaniyeh nổi bật là một trong những công trình quan trọng nhất còn sót lại từ thời kỳ Ilkhanate (năm 1256 đến 1356 sau Công nguyên) ở Iran.



8 Bisotun



Bisotun ở Kermanshah tiết lộ những câu chuyện lịch sử hấp dẫn và sức mạnh của các triều đại Iran, ẩn chứa những bí ẩn cổ xưa. Bức phù điêu tuyệt đẹp được khắc trên đá Bisotun vào năm 521 trước Công nguyên, do Darius Đại đế ủy quyền, là một kiệt tác bằng ba ngôn ngữ - Ba Tư cổ, Elamite và Babylon. Nó là một phản ánh tuyệt vời về những tiến bộ nghệ thuật và văn học trong thời kỳ Achaemenid.

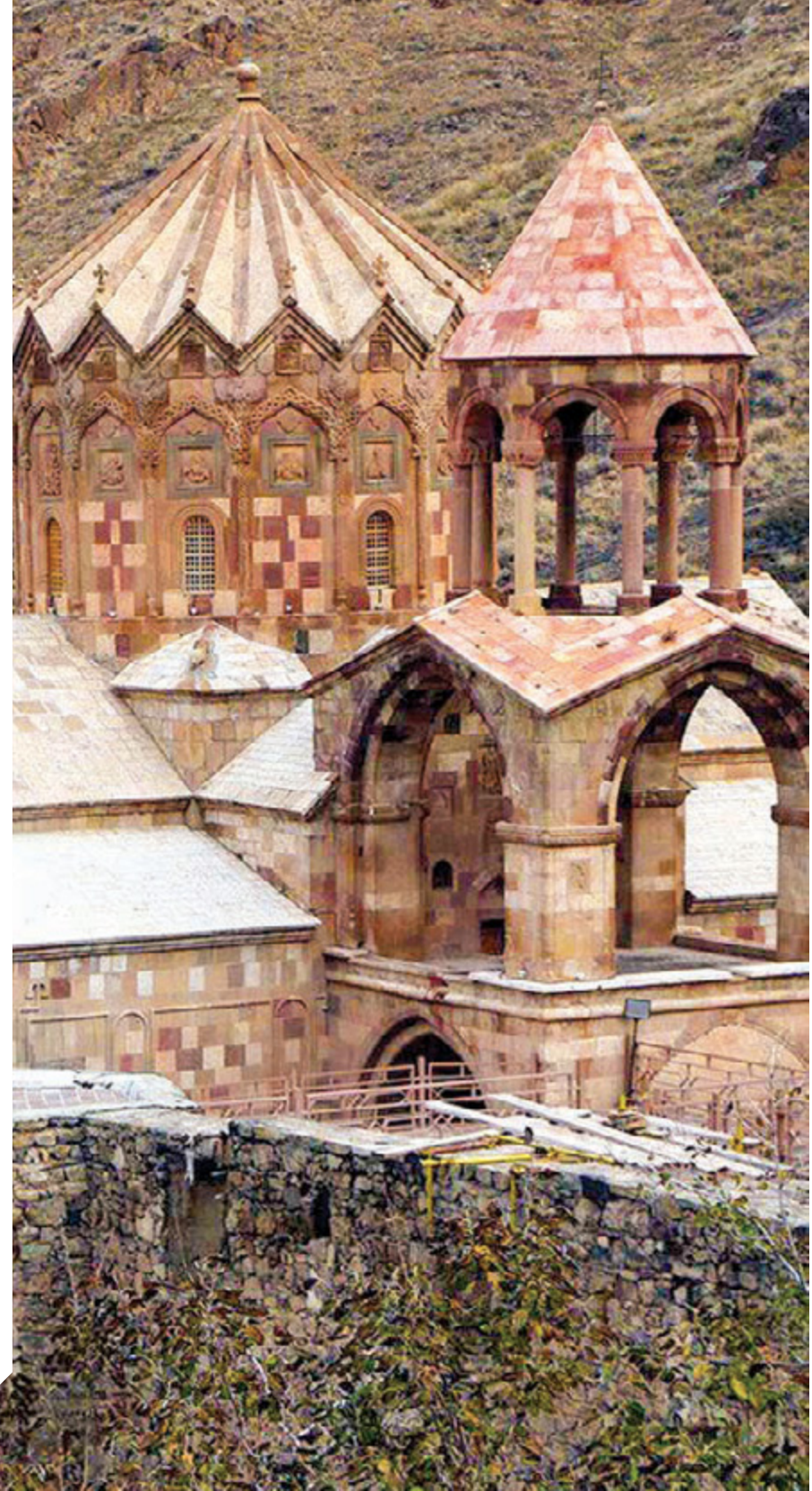
Bản khắc độc đáo này là văn bản duy nhất còn sót lại từ thời kỳ Achaemenid, ghi lại các sự kiện lịch sử cụ thể liên quan đến việc Darius Đại đế khôi phục quyền cai trị. Được giải mã vào thế kỷ 19, bản khắc này đại diện cho văn bản chữ hình nêm đầu tiên được giải mã.



9 Các Tu viện Armenia của Iran

Azerbaijan là nơi có những nhà thờ cổ nhất của Iran. Trong số đó, các tu viện Armenia của Qareh Kalisa, St. Stepanos và Zorzor là những di tích chính của văn hóa Armenia cổ đại trong khu vực. Ba công trình lịch sử này chứng kiến sự giao thoa của văn hóa kiến trúc Armenia với ảnh hưởng của La Mã, Iran, Chính thống giáo phương Đông và Assyria.

Nhà nghiên cứu Đông phương người Nga Vladimir Minorsky đã ghi nhận rằng người Armenia từ khắp đất nước, bất kể tuổi tác, tụ họp tại Tu viện Thaddeus mỗi năm để tham gia các nghi lễ tôn giáo trong những ngày mùa hè đặc biệt. Truyền thống này vẫn được người Armenia duy trì hàng năm.



10

Hệ thống Thủy lực Lịch sử của Shushtar



Sông Karun, gần thành phố cổ Shushtar, chia đôi, biến thành phố thành một hòn đảo - nguồn tài nguyên được cư dân khai thác khéo léo trong nhiều thế kỷ. Để thực sự hiểu rõ giá trị khả năng kỹ thuật nước vô song của Iran, chúng ta nên đến thăm các cấu trúc thủy lực của Shushtar.

Khu phức hợp công nghiệp này, có thể có niên đại từ thời kỳ Sassanian hoặc sớm hơn, bao gồm các thành phần như kênh nước, cầu đập, đường hầm dẫn hướng và cối xay. Mỗi thành phần đều được lên kế hoạch và thực hiện tỉ mỉ để đảm bảo cung cấp nước tối ưu cho cả thành phố và đất nông nghiệp.

Nhà thám hiểm người Pháp Jane Dieulafoy (1916-1851) đã ghi lại trong nhật ký du hành của mình rằng Shapur I (vị vua thứ 10 của Đế chế Sassanian, năm 309 đến 379 sau Công nguyên) đã chỉ đạo cách thức quản lý dòng chảy của sông Karun với sự trợ giúp của các kỹ sư La Mã. Ông đã nâng cao mực nước và điều hướng các kênh để tưới tiêu cho các vùng đất trước đây khô cằn. Khu phức hợp tinh vi này được ca ngợi là một trong những khu phức hợp tiền công nghiệp lớn nhất thế giới.

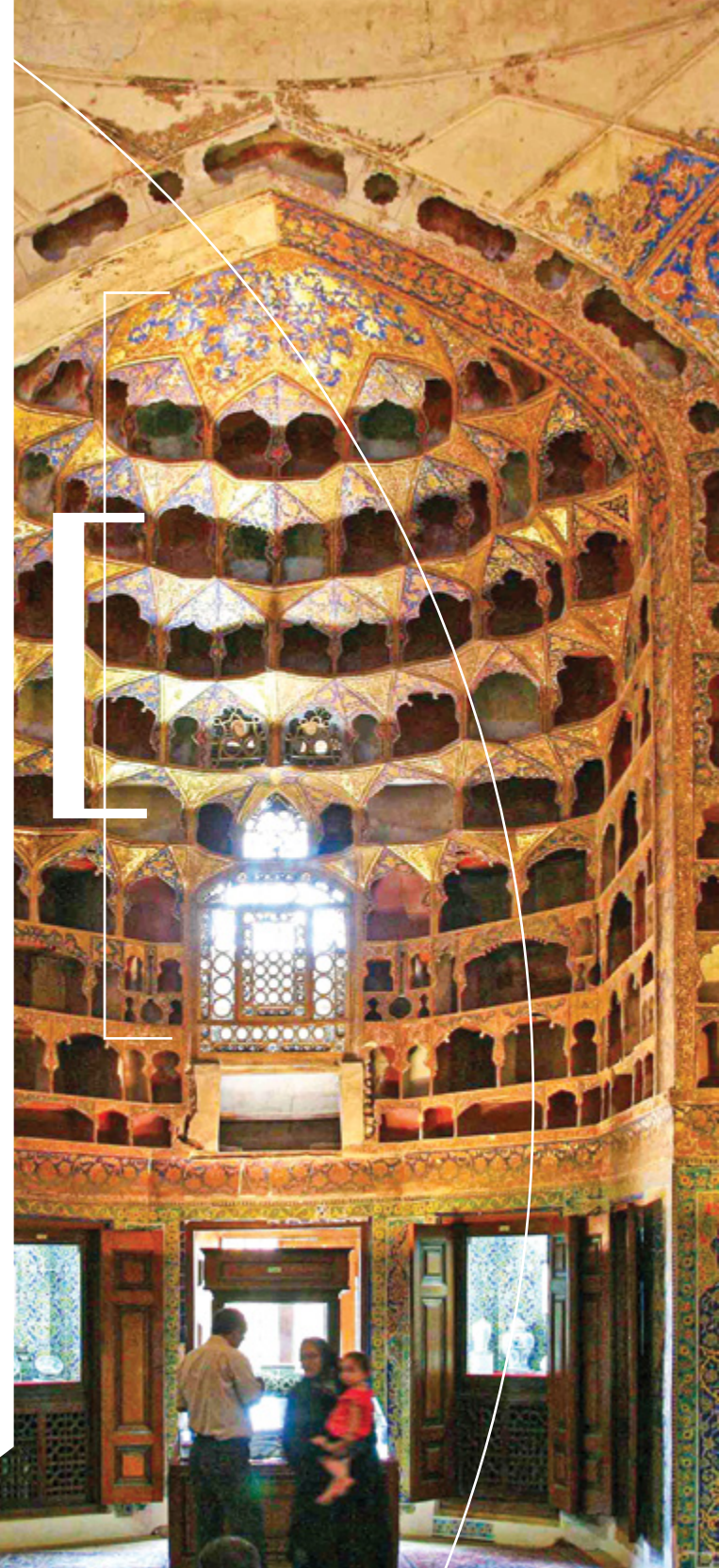




11 Sheikh Safi al-din Khanegah và quần thể đền thờ ở Ardabil



Quần thể Lăng mộ Sheikh Safi al-Din Ardabili (1334-1252 SCN) là nơi ẩn náu cho sự thanh thân về tâm linh. Trước đây giống như một thành phố thu nhỏ với những khu chợ nhộn nhịp, nhà tắm công cộng, quảng trường sôi động, các công trình tôn giáo, nhà cửa và tòa nhà hành chính, nơi đây hiện thân cho một tu viện và đền thờ Sufi. Trung tâm Sufi đáng chú ý này giúp chúng ta hiểu biết sâu sắc về kiến trúc và nghệ thuật trải dài từ thế kỷ 14 đến thế kỷ 18. Ý nghĩa của lăng mộ nằm ở sự kết hợp kiến trúc giữa ảnh hưởng của Ilkhanid và Timurid, được làm giàu thêm bởi triết lý Sufi. Bố trí không gian độc đáo và họa tiết trang trí phức tạp tạo nên sự khác biệt, đóng vai trò là nguyên mẫu cho các tu viện và đền thờ sau này. Nội thất và mặt tiền của lăng mộ tỏa ra bầu không khí thanh bình, hiện đang tôn thờ Sheikh Safi al-Din Ardabili. Hậu duệ của ông sau này đã thành lập triều đại Safavid ở Iran.





Chuyến thăm đến Quần thể Chợ lịch sử Tabriz giống như bắt đầu hành trình qua một thành phố trong lòng thành phố. Khu chợ nhộn nhịp này bao gồm các gian hàng, nhà trọ, quán trà, nhà thờ Hồi giáo, trường học và nhà tắm, tạo nên một quần thể đô thị hài hòa, nơi các công trình kiến trúc và không gian hòa quyện liên mạch với nhau. Tabriz từ lâu đã là trung tâm giao lưu văn hóa và khu chợ lịch sử của thành phố đóng vai trò then chốt như một trung tâm thương mại dọc theo Con đường tơ lụa. Vị trí chiến lược của khu chợ đã tạo điều kiện cho nhiều hoạt động xã hội, kinh tế và văn hóa khác nhau trong nhiều thế kỷ. Cho đến ngày nay, khu chợ Tabriz vẫn là một minh chứng sống động, cung cấp bộ sưu tập phong phú về các khía cạnh văn hóa, xã hội và thương mại gây được tiếng vang với cả thương nhân và du khách.

Quần thể Chợ lịch sử Tabriz

12





13 Vườn Ba Tư



Vườn Ba Tư là sự kết hợp độc đáo giữa kiến trúc cảnh quan và cung điện, phản ánh thế giới quan của người Iran. Tiến sĩ Arthur Upham Pope, một nhà nghiên cứu người Mỹ về Iran, đã ghi nhận: “Tình yêu của người Iran dành cho cây cỏ, nước và hoa đã biến thành niềm đam mê vĩnh cửu, thể hiện trong vườn Ba Tư.” Ông còn nói thêm: “Mỗi người Iran đều có một khu vườn ngự trị trong tâm hồn.”

Những khu vườn Ba Tư này thường nằm ở các vùng khô cằn và sa mạc, đã phát triển theo một khuôn mẫu không đổi qua các thời kỳ lịch sử khác nhau, tạo nên bản sắc độc đáo của chúng. Các đặc điểm nổi bật bao gồm hình dạng tứ giác, được bao quanh bởi tường rào, chia thành bốn phần chính, đối xứng, sử dụng các đường thẳng và hình học, có một tòa nhà chính ở giữa, luồng nước được kiểm soát, có hồ bơi, hệ thống tưới tiêu tiên tiến và sắp xếp các loài thực vật dựa trên nguyên tắc của vườn.

1. Vườn cổ đại Pasargadae
2. Vườn Eram
3. Vườn Shahzadeh
4. Vườn Pahlavanpur
5. Vườn Dolat Abad
6. Vườn Akbariyeh
7. Vườn Chehel Sotun
8. Vườn Fin
9. Vườn Abas Abad





14

Gonbad-e Qabus



Gần thành phố cổ Gorgan và gần thủ đô Al-Ziyar (năm 1006 sau Công nguyên), là Gonbad-e Qābus cao 53 mét. Được công nhận là một trong những mái vòm gạch cao nhất thời bấy giờ, tòa tháp rỗng, hình trụ này bao gồm những viên gạch nung không tráng men. Hoa văn hình học tinh vi của nó đạt đỉnh cao trong một ngôi sao mười cánh ở mái nhà hình nón. Gonbad-e Qābus là một điển hình nổi bật của kiến trúc Hồi giáo, ảnh hưởng đến việc xây dựng các cấu trúc thiêng liêng cao cả ở Iran, Anatolia và Trung Á. Nó đã đóng góp đáng kể vào kiến trúc gạch Hồi giáo thời kỳ đầu, tạo tiền lệ cho khu vực.



15

Thánh đường Jamé của Isfahan



Thánh đường Jāmé của Isfahan thể hiện sự tiến hóa hấp dẫn trong kiến trúc thánh đường Hồi giáo kéo dài hàng thế kỷ. Trong thánh đường này, người ta có thể quan sát chi tiết của một thiên niên kỷ biến đổi trong nghệ thuật Hồi giáo thông qua các yếu tố kiến trúc của tám giai đoạn lịch sử. Các nhà thiết kế của thánh đường Hồi giáo này đã khéo léo kết hợp bố cục sân trong của các cung điện thời Sassanian với kiến trúc Hồi giáo, tạo nên một thiết kế tiên phong. Phân đoạn quyền rũ nhất của thánh đường Hồi giáo là Oljeitu Mihrab, đánh dấu sự cải đạo của Quốc vương Mohammad Khodabandeh sang dòng Hồi giáo Shia. Mái vòm hai lớp của nó đã truyền cảm hứng cho việc xây dựng một số nhà thờ Hồi giáo vùng Trung Á và trở thành một mô hình cho thiết kế mái vòm trong kiến trúc Hồi giáo sau này trên toàn cầu.



16 Cung điện Golestan

Cung điện Golestan ở Tehran là một tuyên ngôn độc đáo về nghệ thuật kiến trúc và trang trí của triều đại Qajar. Với diện tích rộng 5,4 hecta, cung điện này là một trong những công trình cao lớn nhất của Tehran thời bấy giờ và sử dụng làm trung tâm của triều đại Qajar. Lên nắm quyền vào năm 1779 sau Công nguyên, triều đại này đã tuyên bố Tehran là thủ đô đầu tiên của mình.

Bên trong cung điện Golestan, bạn có thể thấy những kiểu mẫu sớm nhất về sự kết hợp giữa phong cách nghệ thuật châu Âu và Iran, phong cách này đã trở nên phổ biến vào cuối thế kỷ 19 và đầu thế kỷ 20, truyền cảm hứng cho các nghệ sĩ trong sáng tạo của mình. Cung điện này còn sử dụng kỹ thuật đúc sắt trong một số công trình, điển hình trong áp dụng công nghệ xây dựng châu Âu. Nó tiếp tục là nguồn cảm hứng cho các nghệ sĩ và kiến trúc sư Iran đương đại, thậm chí đến thời kỳ Pahlavi. Các công trình đáng chú ý trong khuôn viên cung điện bao gồm Phòng gương Shams al-Emareh, Biệt thự Windcatcher và Ngai đá cẩm thạch.



17

Shahr-i Sokhta



Những xã hội phức hợp đầu tiên ở miền đông Iran định cư tại Shahr-i Sokhta thuộc Tỉnh Sistan và Baluchestan, khiến địa điểm này có giá trị to lớn đối với các nhà khảo cổ học. Là một khu vực dân cư chính từ khoảng năm 3200 đến 1800 trước Công nguyên trong bốn giai đoạn định cư chính, thành phố đã chứng kiến sự hình thành các khu vực riêng biệt trong ranh giới của mình. Các nhà khảo cổ học đã phát hiện ra các đồ vật như đồ gốm và con dấu hình trụ, cho thấy các giao dịch thương mại và kinh tế. Những phát hiện này ngụ ý rằng cư dân tham gia vào các tương tác văn hóa và quan hệ thương mại với các nền văn hóa cổ đại từ vùng Sindh, bờ biển phía nam của Vịnh Ba Tư, Biển Oman và tây nam Iran. Ngoài những hiện vật này, những vật phẩm hấp dẫn như đồ gốm sơn, một con mắt giả được tìm thấy trong ngôi mộ của một người phụ nữ và một bàn cờ gợi nhớ đến trò cờ cá ngựa cung cấp cái nhìn sâu sắc đáng kinh ngạc về các cuộc khai quật ở Shahr-i Sokhta.



18

Susa



Một chuyến hành trình đến Susa, nằm ở phía tây nam Iran giữa dãy núi Zagros, giống như bước vào thiên đường của các nhà khảo cổ học. Đây là một trong số ít các di chỉ cổ đại ở Trung Đông nơi diễn ra hai sự thay đổi xã hội và văn hóa lớn - sự xuất hiện của nhà nước ban đầu và đô thị hóa. Những tàn tích của Susa cổ đại do đó là bằng chứng phi thường về các nền văn minh kế tiếp nhau kéo dài hơn sáu thiên niên kỷ, cùng với việc là thủ đô của các đế chế Elamite (thiên niên kỷ thứ 3 TCN) và Achaemenid (thiên niên kỷ thứ 1 TCN). Các phần nổi bật của các di chỉ khảo cổ Susa bao gồm Cung điện Shapur, Cung điện Apadana, Cổng Đông, Cung điện Hadiš, Thành phố XV, làng Hellenistic, các gò Acropolis và lâu đài Pháp.

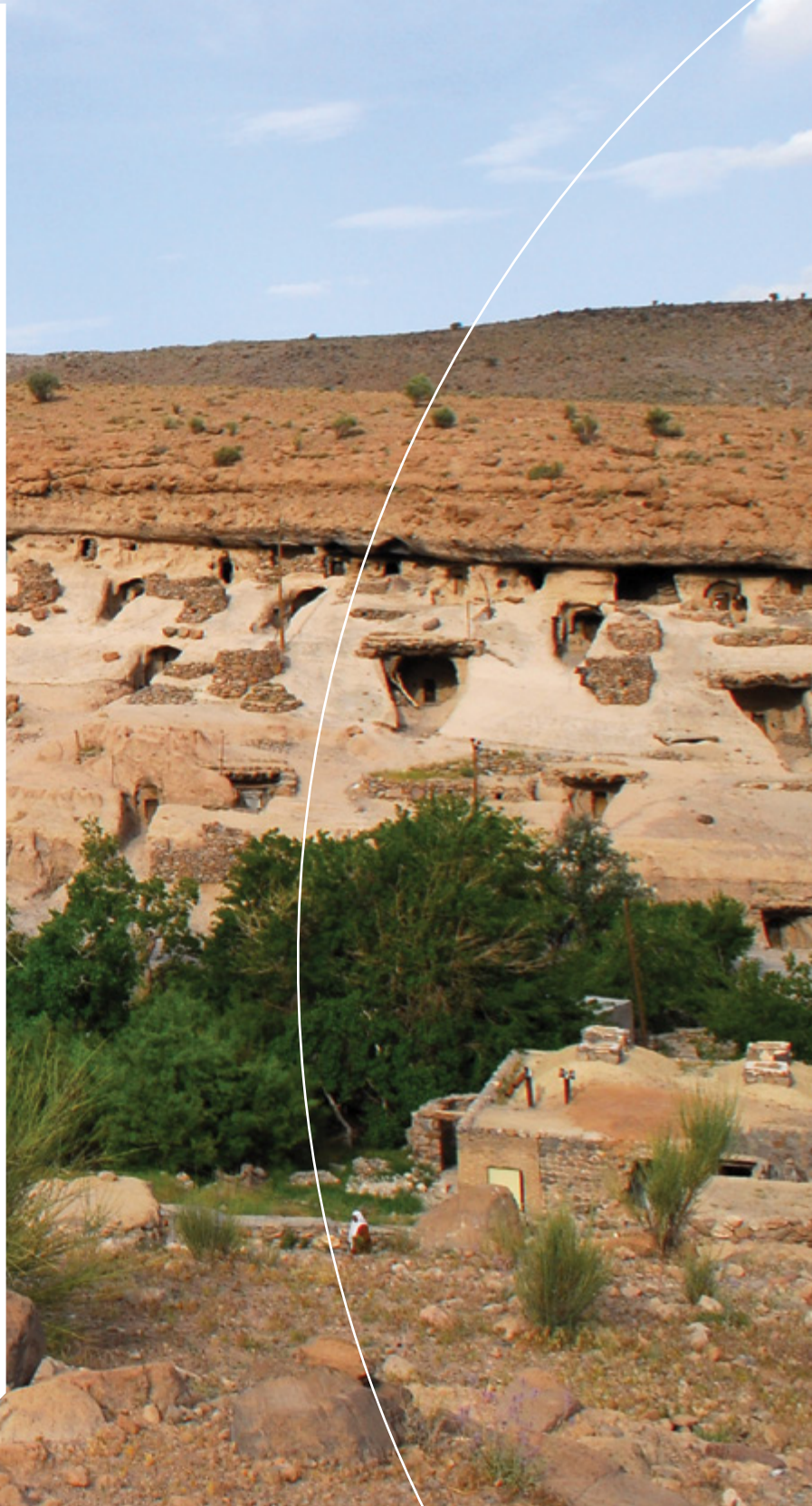


19

Maymand cảnh quan văn hóa



Meymand thể hiện một lối sống độc đáo thích nghi với môi trường khô cằn. Nằm trong khu vực bán khô hạn ở cuối một thung lũng trong dãy núi trung tâm của Iran, lối sống của Meymand là sự kết hợp giữa chăn nuôi và nông nghiệp. Ở đây, người dân chăn thả gia súc trên các đồng cỏ trên núi và sống trong các hang đá tạm thời vào mùa xuân và mùa thu. Những hang đá này, về cơ bản là các hang động, là những ngôi nhà và nơi trú ẩn theo mùa. Lối sống truyền thống của họ là minh chứng cho sự kiên cường được truyền qua nhiều thế hệ.

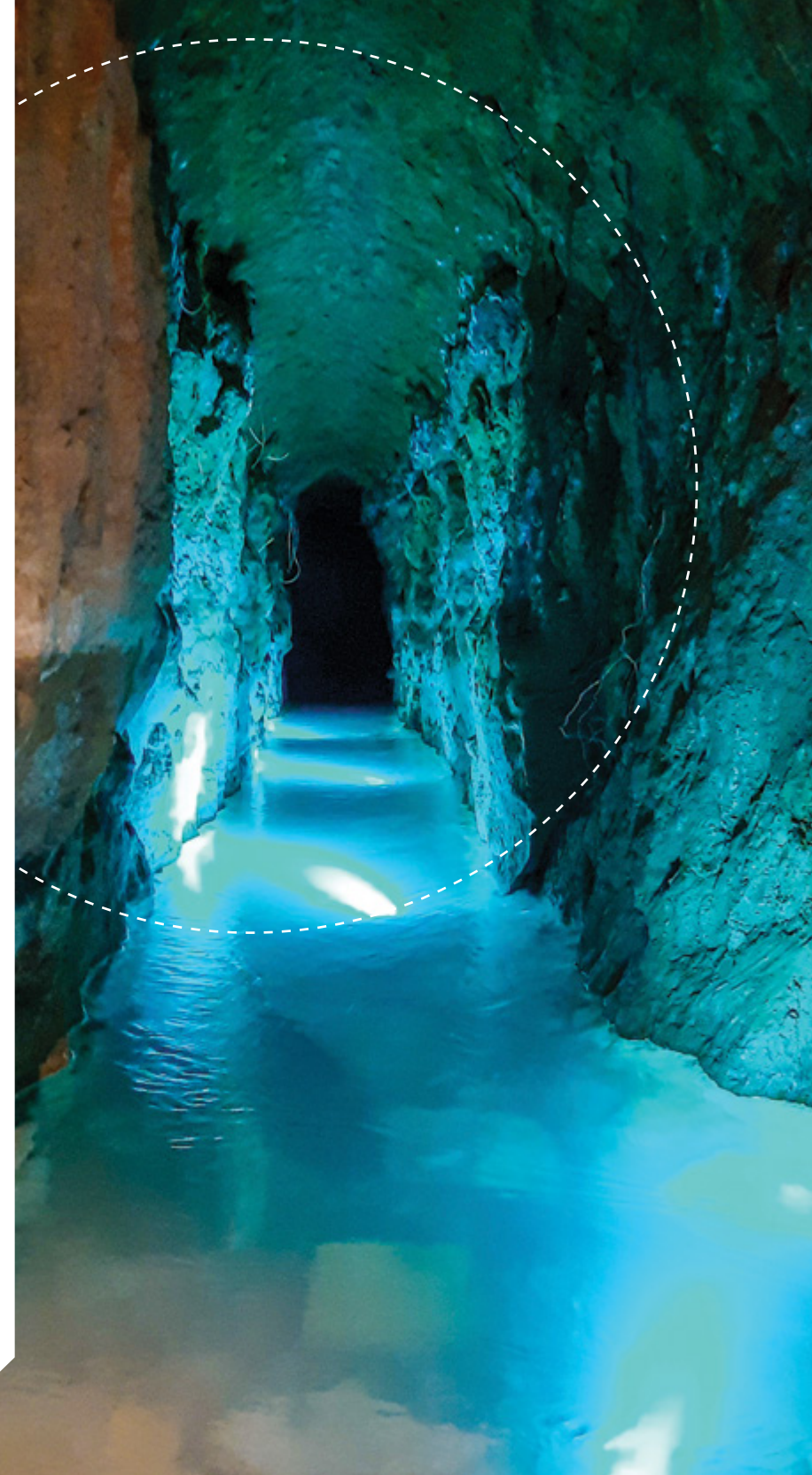


20

Qanat (kênh dẫn nước) Ba Tư



Qanat Ba Tư là hiện thân của công nghệ cổ đại đáng chú ý và là một ví dụ nổi bật về sự thích nghi của người Iran với các vùng khô cằn và bán khô cằn. Nước được dẫn dắt tỉ mỉ qua các qanat, sử dụng các tính toán phức tạp và chỉ dựa vào trọng lực, để đến các khu vực khan hiếm nước. Những hệ thống chuyển nước ngầm này, còn được gọi là các con sông ẩn, đã tồn tại qua nhiều thế kỷ và thậm chí hàng thiên niên kỷ, chuyển nước từ độ sâu của trái đất để nuôi dưỡng cây xanh và sự sống giữa những vùng đất khô cằn. Chúng đã góp phần vào sự hình thành của nhiều thành phố qua thời gian.



Sa mạc Lut rộng lớn và quyến rũ được xếp hạng là một trong những sa mạc lớn nhất thế giới, bao quanh bốn tỉnh – Nam Khorasan, Kerman, Yazd, và Sistan và Baluchestan. Với nhiệt độ đỉnh điểm được ghi nhận là khoảng 70,7 độ C, nơi đây có một số điểm nóng nhất trên Trái đất. Sa mạc Lut nổi tiếng với các đặc điểm tự nhiên nổi bật, mang ý nghĩa toàn cầu. Chúng bao gồm các cồn cát cao nhất và dài nhất thế giới (Yardangs), các kim tự tháp cát cao nhất (Gandom Beryan), các đồi cát cao nhất, những nơi nóng nhất trên hành tinh và là một trong những địa điểm có tỷ lệ va chạm thiên thạch cao nhất.

21 Lut Sa mạc

22

Thành phố Yazd lịch sử

Yazd là một kỳ quan ở mọi khía cạnh - về mặt kiến trúc và văn hóa. Hành trình đến thành phố lịch sử này, nằm giữa lòng cao nguyên Iran, hé lộ một minh chứng sống động về sự chung sống giữa con người và thiên nhiên. Lịch sử của thành phố này, trải dài từ thời cổ đại đến hiện tại, là một minh chứng sống động cho sự sống còn trong sa mạc bằng cách sử dụng nguồn tài nguyên nước hạn chế. Kiến trúc đón gió của Yazd thu và dẫn hướng gió, mang không khí mát vào nhà bằng cách tạo ra những cơn lốc nhỏ trên các nguồn nước. Thành phố đã bảo tồn được những ngôi nhà, khu phố, nhà tắm, nhà thờ Hồi giáo và các khu chợ truyền thống cũ, được xây dựng qua nhiều thế kỷ bằng vật liệu địa phương. Hơn nữa, Yazd tự hào có tháp đón gió cao nhất thế giới và là một trong số ít nơi mà lối sống của người theo đạo thờ lửa vẫn còn tồn tại.



23

Cảnh quan khảo cổ Sasanian của vùng Fars



Nền văn minh Sasanian (năm 224-651 SCN) được gói gọn trong tám khu vực khảo cổ trên ba vùng địa lý ở phía đông nam tỉnh Fars. Bộ sưu tập này bao gồm tám công trình kiến trúc đặc biệt, hai thành phố, tám phủ điều nổi bật, một pháo đài và hai cung điện. Nền tảng kiến trúc của các khu vực này là phong cách “chahartaqi”, đặc trưng bởi việc kết nối bốn đơn vị tứ giác bằng các cửa vòm. Phong cách kiến trúc này (kết cấu mái vòm) sau đó đã có ảnh hưởng đến kiến trúc Hồi giáo. Tuy nhiên, điều đáng chú ý là cảnh quan khảo cổ Sasanian ở vùng Fars đã hấp thụ ảnh hưởng từ các truyền thống văn hóa Achaemenid và Parthia có từ trước.



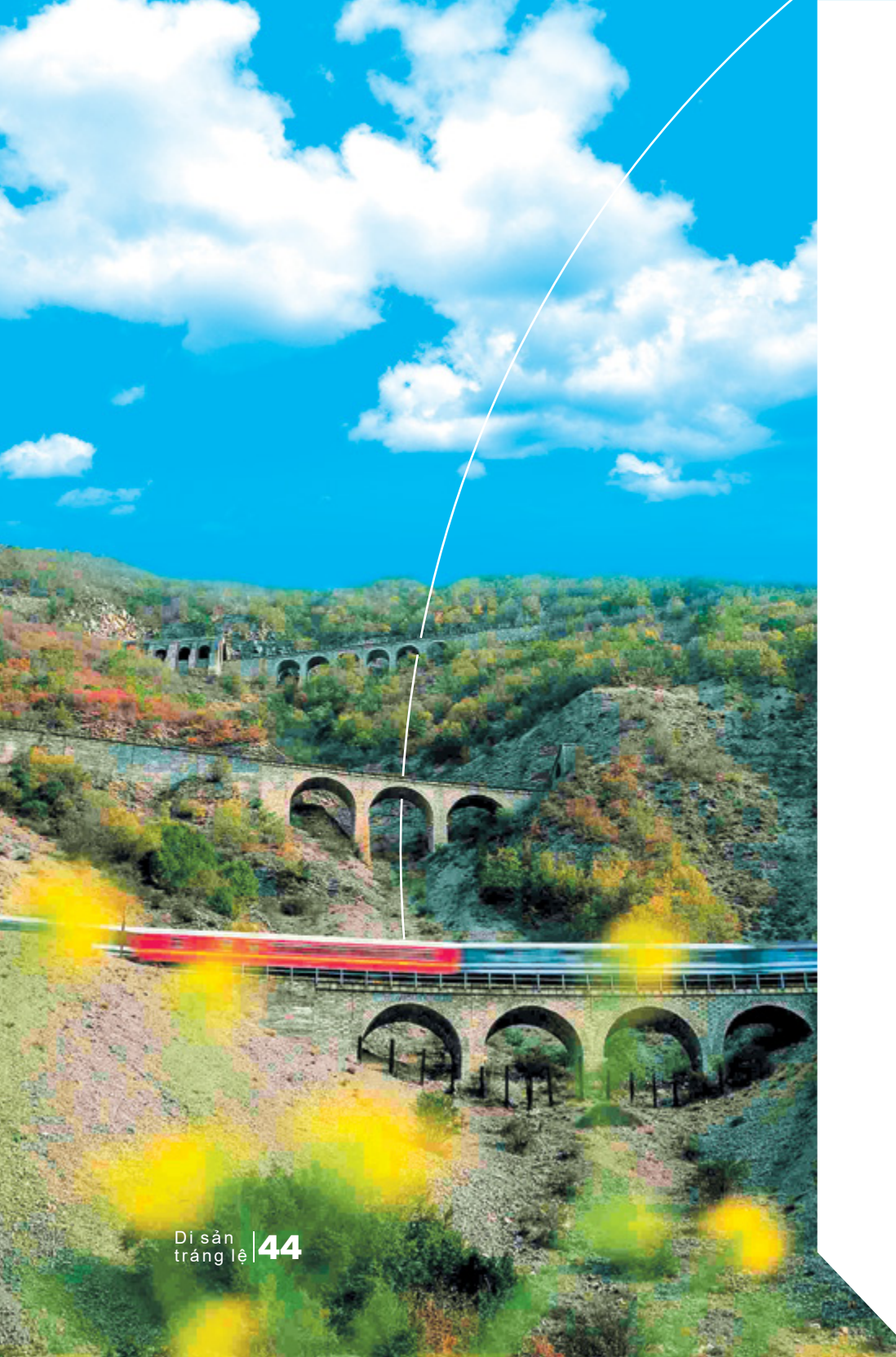
24

Rừng hỗn hợp Hyrcania



Tại các tỉnh Gilan, Mazandaran và Golestan, bạn sẽ bắt gặp những tàn tích cuối cùng của rừng hỗn hợp Hyrcania. Trải dài 850 km, thảm thực vật độc đáo này chủ yếu tồn tại ở địa hình dốc và khó tiếp cận trên khắp Iran. Những khu rừng này từng trải dài trên những khu vực rộng lớn hơn nhưng đã thu hẹp lại trong thời kỳ băng hà, sau đó mở rộng ở những vùng khí hậu ôn hòa hơn. Do đó, sự biệt lập của rừng Hyrcanian đã góp phần đáng kể vào sự tồn tại của nhiều loài thực vật và động vật có nguy cơ tuyệt chủng, khiến chúng trở thành điểm nóng vô giá của đa dạng sinh học.





25

Đường sắt Iran



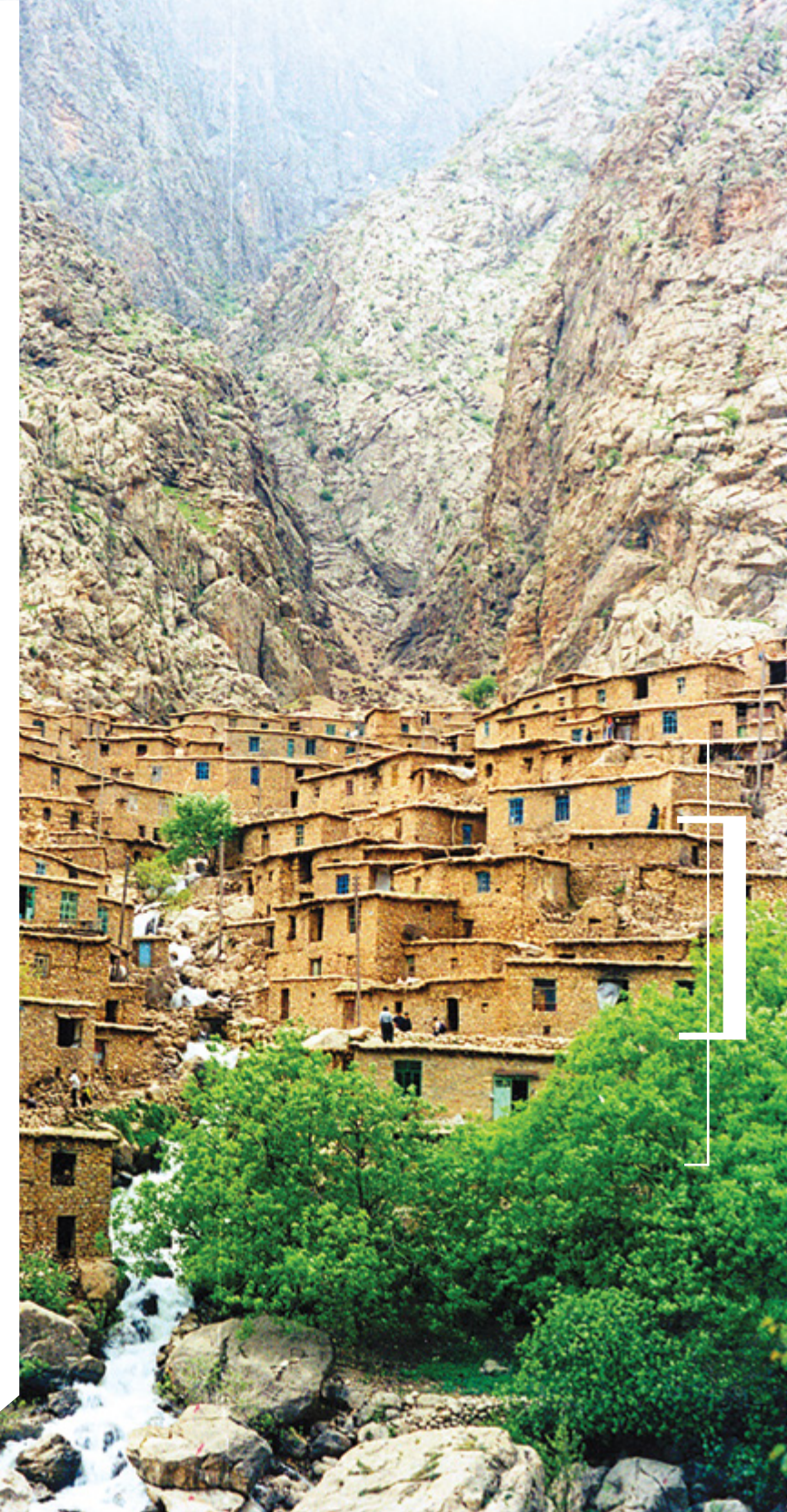
Đường sắt quốc gia Iran là một di sản công nghiệp có giá trị, kết nối vùng đông bắc với tây nam của đất nước, kết nối hiệu quả Biển Caspi với Vịnh Ba Tư. Tuyến đường sắt này đi qua các dòng sông, núi cao, rừng và đồng bằng Iran. Một chuyến đi bằng tàu hỏa ở Iran khám phá vẻ đẹp của các vùng khí hậu đa dạng ở đất nước này. Tuyến đường sắt dài 1394 km là một kỳ quan kỹ thuật, chinh phục các độ dốc lớn, cắt qua những ngọn núi rộng lớn, xây dựng cả những cây cầu lớn và nhỏ, và quanh co qua các đường hầm xoắn ốc, tất cả đều có hiệu ứng khác thường.

26

Cảnh quan văn hóa Oramanat



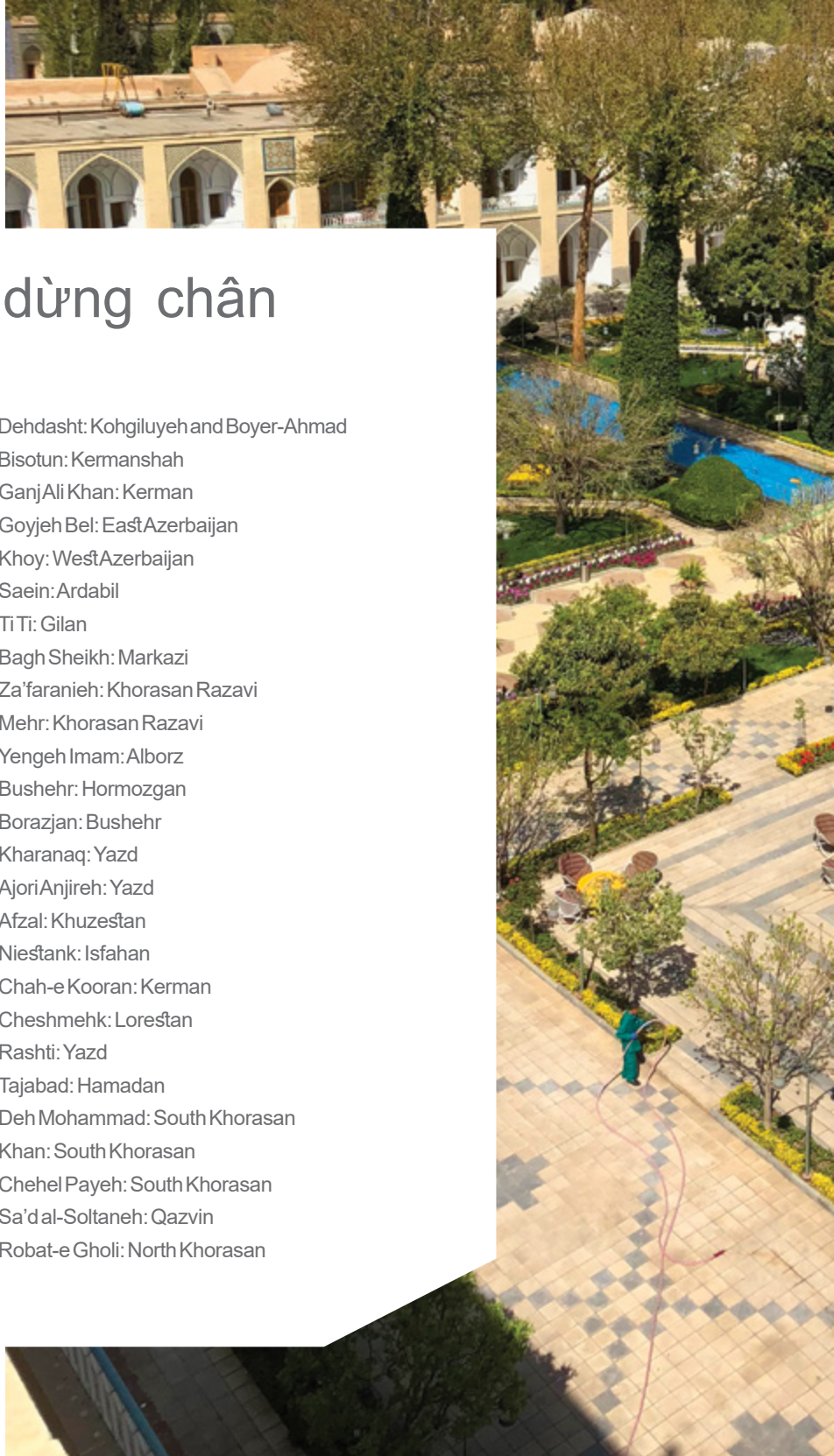
Khám phá vùng núi Oramanat sẽ giới thiệu cho bạn về nền văn hóa truyền thống và nguyên sơ của người Horami. Khu vực này nép mình giữa dãy núi Zagros ở các tỉnh Kurdistan và Kermanshah, dọc theo biên giới phía tây Iran. Nó bao gồm hai phần: Thung lũng miền Trung phía Đông (Zhawroud và Takhsht ở Tỉnh Kurdistan) và Thung lũng phía Tây (Lahun ở Tỉnh Kermanshah). Cảnh quan miền núi của Horaman, giàu đa dạng sinh học, thể hiện một lối sống độc đáo. Kiến trúc, hài hòa với núi non, dựa vào xây dựng bằng đá với kỹ thuật xây khô trên sườn dốc, có cấu trúc bậc thang. Điều này phản ánh sự thích nghi sáng tạo của người Kurd Iran với môi trường miền núi đầy thách thức.



27 Trạm dừng chân carvanserai kiểu Ba Tư

Trạm dừng chân carvanserai, là những mô hình kiến trúc Iran tráng lệ, minh chứng hiếm có về hình thức cung cấp chỗ ở và dịch vụ nghỉ ngơi cho du khách thời xưa ở Iran. Việc xây dựng và bố trí trạm dừng chân carvanserai chịu ảnh hưởng bởi các yếu tố như khả năng tiếp cận nguồn nước, cân nhắc về mặt địa lý và lo ngại về an ninh. Ngày nay, có năm mươi bốn Trạm dừng chân carvanserai, mỗi nơi đều có thiết kế độc đáo và đóng góp một phần nhỏ vào mạng lưới Trạm dừng chân carvanserai rộng lớn dọc theo những con đường cổ xưa của Iran, tự hào đứng trên sân khấu di sản thế giới. Những công trình này điển hình cho các phong cách kiến trúc có giá trị, khả năng thích nghi với các điều kiện khí hậu khác nhau và việc sử dụng các vật liệu xây dựng lâu bền. Chúng được dựng dọc theo hàng nghìn km và trong nhiều thế kỷ, minh họa cốt yếu cho sự phát triển của mạng lưới Trạm dừng chân carvanserai trong suốt các thời kỳ lịch sử khác nhau. 54 Trạm dừng chân carvanserai được liệt kê trong Danh sách Di sản Thế giới của UNESCO là một phần của hồ sơ Trạm dừng chân carvanserai như sau:





Danh sách Trạm dừng chân caravanserai

- | | |
|---------------------------------------|--|
| 1. Dair-e Gachin: Qom | 29. Dehdasht: Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad |
| 2. Nushiravan: Isfahan | 30. Bisotun: Kermanshah |
| 3. Parand/Qaleh Sangi: Tehran | 31. Ganj Ali Khan: Kerman |
| 4. Robat-e Sharaf: Khorasan Razavi | 32. Goyjeh Bel: East Azerbaijan |
| 5. Sangi Anjireh: Yazd | 33. Khoy: West Azerbaijan |
| 6. Jamal Abad: East Azerbaijan | 34. Saein: Ardabil |
| 7. Abbasabad Tayebad: Khorasan Razavi | 35. Ti Ti: Gilan |
| 8. Fakhr Davood: Khorasan Razavi | 36. Bagh Sheikh: Markazi |
| 9. Sheikh Ali Khan: Isfahan | 37. Za'faranieh: Khorasan Razavi |
| 10. Marnjab: Isfahan | 38. Mehr: Khorasan Razavi |
| 11. Aminabad: Isfahan | 39. Yengeh Imam: Alborz |
| 12. Gabrabad: Isfahan | 40. Bushehr: Hormozgan |
| 13. Mahyar: Isfahan | 41. Borazjan: Bushehr |
| 14. Gaz: Isfahan | 42. Kharanaq: Yazd |
| 15. Koohpayeh: Isfahan | 43. Ajori Anjireh: Yazd |
| 16. Mazinan: Khorasan Razavi | 44. Afzal: Khuzeestan |
| 17. Izadkhvast: Fars | 45. Nieshtank: Isfahan |
| 18. Fakhrabad: Khorasan Razavi | 46. Chah-e Kooran: Kerman |
| 19. Sarayan: South Khorasan | 47. Cheshmehk: Lorestan |
| 20. Qasr-e Bahram: Semnan | 48. Rashti: Yazd |
| 21. Ahuwan: Semnan | 49. Tajabad: Hamadan |
| 22. Miami: Semnan | 50. Deh Mohammad: South Khorasan |
| 23. Abbasabad: Semnan | 51. Khan: South Khorasan |
| 24. Miyandasht: Semnan | 52. Chehel Payeh: South Khorasan |
| 25. Zein al-Din: Yazd | 53. Sa'd al-Soltane: Qazvin |
| 26. Meybod: Yazd | 54. Robat-e Gholi: North Khorasan |
| 27. Farsanj: Hamadan | |
| 28. Khajeh Nazar: East Azerbaijan | |